

STATUT BAŻIKU

GHALL-FRATELLANZI

Segretarjat għall-lajċi
Arċidjoċesi ta' Malta

CURIA ARCHIEPISCOPALIS
MELITENSIS

Wara li qist li hafna mill-Istatuti tal-Fratellanzi li huma mwaqqfin f'din l-Arċidjoċesi ġew approvati żmien twil ilu, qabel il-Konċilju Vatikan it-Tieni; u għalhekk ma jirriflettux id-direzzjoni pastorali ġdida li nġhatat u harget mir-riflessjoni teoloġika u pastorali mibdija u migjuba 'l quddiem mill-Konċilju, u lanqas ma jirriflettu d-direttivi mogħtija mill-Konċilju u mid-dokumenti tas-Santa Sede imnebbha mid-dokument tiegħu;

Wara li rajt li s-Sinodu Djoċesan, li sar dan l-aħhar, fid-dokument dwar il-Lajċi Nsara jitlob tiġdid fuq bażi parrokkjali, u jagħraf illi l-għaqdiet u l-movimenti tal-parroċċa huma għajn ta' enerġija mill-aktar importanti;

Bil-hsieb li l-Fratellanzi jkunu regolati aħjar u aġġornati bħala Assoċjazzjonijiet tal-Lajċi fi hdan il-Knisja skond l-ispirtu tal-Konċilju Vatikan it-Tieni u tas-Sinodu Djoċesan;

B'dan id-Digriet qed nippromulga Statut Bażiku komuni għall-Fratellanzi, li miegħu huma annessi tliet Appendiċi li jiffurmaw parti integranti ta' dan l-Istatut Bażiku, bil-hsieb li dan l-Istatut u dawn l-Appendiċi jgħinu lill-membri tal-Fratellanzi fil-formazzjoni tagħhom halli jifhmu u jgħixu aħjar is-sejha partikolari tagħhom fil-Knisja, u biex b'rabta mal-Fratellanza li tagħha huma membri jwettqu hidmiet fil-komunita', u jahdmu biex issehħ kollaborazzjoni bejn il-Fratellanzi fi spirtu ekkleżjali ġenwin.

Biex jintlaħaq dan l-iskop nordna li, għallinqas dawk il-Fratellanzi ta' l-Arċidjoċesi li l-Istatuti tagħhom ma ġewx aġġornati fid-dawl tat-tagħlim u tad-direttivi tal-Konċilju Vatikan it-Tieni u ma ġewx approvati mill-Awtorita' tal-Knisja wara l-egħluq ta' dan il-Konċilju, għandhom mhux aktar tard minn sena mid-data ta' dan id-Digriet jipprezentaw fil-Kanċellerija tal-Kurja ta' din l-Arċidjoċesi l-Istatut tagħhom, li jirrikonoxxi dan l-Istatut Bażiku bl-Appendiċi kollha tiegħu bhala l-Istatut tal-Fratellanza, b'żieda ta' indikazzjoni preċiża tal-Fratellanza speċifika li għalih dak l-Istatut jirreferi.

Kif previst mill-istess Statut Bażiku, kull Fratellanza tista' jkollha r-Regolamenti Partikolari tagħha. Nordna għalhekk ukoll illi, flimkien ma' l-Istatut tal-Fratellanza preżentat fil-Kanċellerija tal-Kurja għandhom jiġu preżentati dawn ir-Regolamenti Partikolari tagħha li l-Fratellanza tista' tkun tixtieq li jkollha, b'talba li jiġu eżaminati u eventwalment approvati mill-Awtorita' tal-Knisja.

Mogħti mill-Kurja Arċiveskovili Floriana, l-13 ta' Settembru 2006.

Carmel Zammit
Kanċellier

Ġużeppi Mercieca
Arċisqof ta' Malta

STATUT BAŻIKU GHALL-FRATELLANZI

KONTENUT

1. Il-Fratellanza
2. L-Adulti Nsara
3. Il-Membri tal-Fratellanzi
4. Xhieda Vera ta' Kristu
5. L-Iskop Ewlieni tal-Fratellanzi
6. Fratellanza fi hdan il-Knisja
7. Il-Membri
8. Il-Membri Assoċjati
9. Id-Dhul fil-Fratellanza
  - 1 (It-Tmexxija tal-Fratellanza
  - 1.1 L-Għażla ta' l-Uffiċjali
  - 1.1.1 Id-Dmirijiet u l-Jeddijiet tal-Fratelli
  - 1.1.2 Id-Dmirijiet tad-Direttur Spiritwali u ta' l-Uffiċjali
  - 1.2 L-Amministrazzjoni tal-Ġid tal-Fratellanza
  - 1.2.1 Il-Laqgħat tal-Fratellanza
  - 1.2.2 Il-Laqgħa ta' l-Uffiċjali
  - 1.2.3 Il-Laqgħa tal-Fratelli
  - 1.2.4 Il-Laqgħa ta' Formazzjoni
  - 1.3 Sehem il-Fratellanza fil-Parroċċa
  - 2 Il-Kollaborazzjoni bejn il-Fratellanzi
- 2 Statut tal-Fratellanza
  - 2.1 Regolamenti Partikolari tal-Fratellanza
  - 2.2 Dokumenti annessi ma' l-Istatut Bażiku
  - 2.3 Emendi għall-Istatut Bażiku għall-Fratellanzi

Il-Fratellanza

Fratellanza hija:

- a. Assoċjazzjoni ta' Adulti Nsara;
- b. imwaqqfa biex iggib 'il quddiem il-qima pubblika;
- ċ. u biex taghmel xi hidma ta' appostolat reliġjuż jew ta' karita';
- d. organizzata b'mod ta' korp organiku;
- e. imwaqqfa b'digriet formali ta' l-Awtorita' tal-Knisja kompetenti bhala assoċjazzjoni tal-fidili Nsara, u taht il-gurisdizzjoni taghha.

L-Adulti Nsara

L-adulti Nsara bis-sahha tal-maghmudija jibnu l-Knisja u ghandhom sehem fl-uffiċċju saċerdotali, profetiku u rjali ta' Kristu, u ghalhekk huma fid-dmir u ghandhom id-dritt li individwalment u bhala ghaqda, ihabirku biex il-Bxara t-Tajba tas-Salvazzjoni ta' Alla tkun milqugha mill-bnedmin kollha u tinxtered sat-truf ta' l-art. Is-sagrament tal-Konfermazzjoni jissigilla din il-missjoni u jqaddisha.

Il-Membri tal-Fratellanzi

Permezz tas-shubija taghhom fil-Fratellanzi, dan l-iskop jintlaħaq billi l-membri tal-Fratellanzi jikbru flimkien fl-gharfien tal-Kelma ta' Alla, ifahhruh talli ghoġbu jibghatilna lil Ibnu, ifittxu li jghinu lil xulxin u jkabbru l-ghaqda ta' bejniethom, u jaghtu xhieda ta' l-imhabba ta' Alla ghall-bnedmin kollha u jwassluhlihom. Dan kollu jaghmluh l-aktar bil-qima pubblika lil Alla u lill-qaddisin tiegħu, bil-hidmiet taghhom ta' appostolat u bil-laqgħat, hidmiet u attivitajiet tal-Fratellanza li taghha huma membri.

Xhieda Vera Ta' Kristu

Hekk ikunu jistgħu jaghtu xhieda vera bil-kliem u bl-ghemil Ġesu' l-Mulej.

L-Iskop Ewlieni tal-Fratellanzi

Il-Fratellanzi, minbarra l-iskop generali li l-membri jghixu hajja Nisranija aktar perfetta u li jgħibu 'l quddiem il-qima pubblika, ikollhom skop ewlieni partikolari li jxerrdu l-Kelma ta' Alla, jew li jaghmlu hidmiet ta' Karita', jew li jaghmlu xi hidma ohra ta' appostolat biex hekk juru mhabbithom lejn Kristu u lejn il-bnedem.

Fratellanza fi hdan il-Knisja

Il-Fratellanza mwaqqfa skond il-liġi tal-Knisja hija assoċjazzjoni ta' dritt pubbliku.

Il-Membri

Il-Fratelli u l-Konsorelli bhala regola huma:

7.
7.1

7.2

Saċerdoti, djakni u membri ta' Istituti ta' Hajja Konsagrata jistgħu jkunu membri ta' Fratellanzi: iżda dawn ma jistgħux ikollhom uffiċċji ta' tmexxija jew amministrazzjoni fil-Fratellanzi, iżda biss funzjonijiet ta' direzzjoni spiritwali.

Dak li jingħad minn issa 'l quddiem f'dan l-Istatut u fl-Appendiċi annessi dwar "Fratelli" jghodd ukoll għall-"Konsorelli", sakemm ma jgħix speċifikat il-kuntrarju, p.eż. billi tintuża l-espressjoni "membri rġiel".

Il-Fratelli jfahhru u jaqdu lill-Mulej billi joffru l-hidmiet kollha taghhom, dawk materjali u spiritwali, fi hdan il-familja u bhala individwi, fuq ix-xogħol, fil-hin tal-mistrieħ, fil-mumentu ta' tbatija u fil-grajjiet kollha tal-hajja.

8

Il-Fratelli jridu jkunu:

- i. mill-inqas ta' tmintax (18)-il sena magħluqa;
- ii. rċevew is-sagrament tal-Konfermazzjoni;

- iii. jghixu hajja nisranija tajba;
- iv. jafu bis-sejha u l-hidmiet tal-Fratellanza u herqana li jiehdu sehem fiha halli jikbru fil-qdusija;
- v. fehmu li bit-tishib fil-Fratellanza huma jkunu juru x-xewqa li jiehdu sehem fl-appostolat tal-Knisja;
- vi. hadu sehem f'kors ta' formazzjoni qabel isiru membri.

Bil-hsieb li jhejju ruhhom biex isiru Fratelli, żgħażaġh bejn l-erbatax (14)-il sena magħluqa u t-tmintax(18)-il sena jistgħu jiġu milqugħa bhala Aspiranti fil-Fratellanza, b'dawk l-obbligi tal-Fratelli li jkunu jghoddu għalihom. Waqt li huma Aspiranti, għandhom jagħmlu l-kors ta' formazzjoni.

Il-Fratelli li jmutu jkollhom dritt jindifnu bil-konfratija u bil-muzzetta tal-Fratellanza, jew bil-libsa jew distintiv oħra determinati mir-Regolamenti Partikolari tal-Fratellanza.

Il-Fratelli jkollhom dritt għal suffraġji wara mewthom. Il-Fratellanza toffri l-eleżzjoni tal-Quddiesa tal-funeral u ta' żewġ Quddisiet oħra b'suffraġju għal ruhhom, filwaqt li f'Novembru toffri Quddiesa għall-Fratelli mejtin.

Jekk il-Fratellanza jkollha qabar jew oqbra, kull Fratell jkollu d-dritt li jindifen fih, jekk fiż-żmien tad-difna jkun hemm post.

8. Il-Membri Assoċjati

8.1 Fratellanza jista' wkoll ikollha fi hdanha membri assoċjati.

Jistgħu jissiehbu bhala membri assoċjati dawk l-insara li jissodisfaw il-kundizzjonijiet imposti għall-Fratelli.

Membri assoċjati għandhom jghixu s-sejha u fejn jistgħu jagħtu sehemhom fit-tweqqif tal-hidmiet tal-Fratellanza u huma mhegġa jattendu l-laqgħat ta' formazzjoni organizzati mill-Fratellanza.

Membri assoċjati m'għandhomx dritt li jattendu għal-laqgħa tal-Fratelli msemmija f'artiklu 17; kif ukoll m'għandhomx dritt li jkunu nominati jew li jiehdu sehem fl-eleżzjonijiet għall-għażla ta' l-Uffiċjali tal-Fratellanza.

Il-membri assoċjati għandhom jagħtu l-kontribuzzjoni annwali għas-shubija, kif determinata mir-Regolamenti Partikolari tal-Fratellanza.

Fratelli li ma jibqgħux attivi għal tliet snin konsekuttivi jistgħu jitolbu li jsiru membri assoċjati.

Fratelli li ma jibqgħux attivi u jsiru membri assoċjati jibqgħu jgawdu d-dritt tad-dfin u għal suffraġji wara mewthom imsemmijin f'artikli 7.7, 7.8 u 7.9.

9. Id-Dhul fil-Fratellanza

9.1 Kull adult li hu Nisrani kattoliku pratikanti u jixtieq jagħtu xhieda ta' dak li jemmen, jista' jissieheb fil-Fratellanza, bil-kundizzjonijiet partikolari li l-Fratellanza jista' jkollha.

Min jixtieq jissieheb fil-Fratellanza, kemm bhala Fratell u kemm bhala Aspirant, għandu jagħmel talba bil-miktub fuq formola apposta lis-Segretarju tal-Fratellanza u jkollu r-rakkomandazzjoni ta' għallinqas Fratell wiehed. Is-Segretarju jgħaddi t-talba lir-Rettur u lid-Direttur Spiritwali tal-Fratellanza; u dawn huma fid-dmir jiġbru it-tagħrif meħtieġ biex il-kandidat jista' jitrešaq għall-aċċettazzjoni bhala Fratell waqt laqgħa li għaliha jiġu msejja l-Fratelli kollha.

Fiz-żmien ta' bejn it-talba u l-aċċettazzjoni, il-kandidat jinghata kopja ta' l-Istatut halli jagħraf sewwa dak li hu mistenni minnu u d-dixxiplina tal-Fratellanza. Sadanittant huwa għandu jiehu sehem fil-laqgħat ta' formazzjoni li jsiru, qabel jiġi aċċettat bħala membru.

Kandidat jiġi aċċettat bħala Fratell fil-Fratellanza waqt iċ-Ċerimonja tal-Vestizzjoni. Din l-aċċettazzjoni tal-kandidat biex ikun membru ta' Fratellanza ssir wara l-omelija f'Quddiesha ċċelebrata apposta.

Ir-Rettur jippreżenta l-kandidati lid-Direttur Spiritwali tal-Fratellanza, jiċċertifika l-hajja nisranija tajba tagħhom u x-xewqa li huma jharsu d-dmirijiet ta' Fratelli.

Id-Direttur Spiritwali tal-Fratellanza jitlob lill-kandidati biex jikkonfermaw ix-xewqa tagħhom li jissiehu fil-Fratellanza u r-rieda tagħhom li jobdu l-Istatut tal-Fratellanza u r-Regolamenti Partikolari tal-Fratellanza. Huwa mbagħad jistedinhom itennu l-wegħdiet (li bihom jipprofessaw bħala membri tal-Fratellanza) u jagħtihom il-konfratija bajda u l-lamtata bil-pjiegi u l-kurdun u l-muzzetta jew libsa jew distintiv oħra determinati mir-Regolamenti Partikolari tal-Fratellanza.

Il-bidu tal-hajja fil-Fratellanza bħala Fratell hija l-Vestizzjoni.

Fratell li jkun spiċċa minn membru ta' xi Fratellanza ma jistax jidhol fi Fratellanza oħra qabel ma jgħaddu tliet snin mit-tluq mill-ewwel waħda. Wara dan iż-żmien, mat-talba tiegħu magħmula skond l-artiklu 9.2 għandu jippreżenta dikjarazzjoni dwar ir-raġuni għaliex telaq mill-Fratellanza l-oħra. Għat-tagħrif li għandu jingabar skond l-artiklu 9.2, għandu jsir ukoll kuntatt mar-Rettur tal-Fratellanza li l-kandidat ikun spiċċa minnha.

R Qabel ma jidhol Fratell, ikun meħtieġ li l-kandidat jagħmel il-kors ta' formazzjoni, anke jekk ikun għamlu qabel biex dahal fi Fratellanza oħra.

10 It-Tmexxija tal-Fratellanza

10.1 Il-Fratellanza tkun magħmula minn uffiċjali u membri.

10.2 Il-Fratellanza tkun immexxija minn kumitat li jkun magħmul mid-Direttur Spiritwali u mill-Uffiċjali tagħha.

10.3 L-uffiċjali prinċipali huma:

- i. ir-Rettur
- ii. is-Segretarju
- iii. it-Teżorier
- iv. il-Konsulturi, fin-numru speċifikat fir-Regolamenti Partikolari tal-Fratellanza.

10.4 Il-Konsulturi jistgħu jaqdu karigi li l-Fratellanza jew il-kumitat li jmxxiha jaraw il-bżonn tagħhom minn żmien għal żmien, skond kif speċifikat fir-Regolamenti Partikolari tal-Fratellanza.

10.5 Id-Direttur Spiritwali jkun il-Kappillan jew saċerdot iehor magħżul mill-Kappillan wara li jikkonsulta l-Presbiterju Parrokkjali. Dan jgħodd għall-Fratellanzi eretti u konnessi ġuridikament mal-Parroċċi moqdiya mill-kleru djoċesan. Għal Fratellanzi oħra, jew għax mhux konnessi ġuridikament ma' xi Parroċċa moqdiya mill-kleru djoċesan, jew għax konnessi ma' knisja ta' Reliġjużi, id-Direttur Spiritwali jkun magħżul mill-Arċisqof, wara li jisma' l-parir ta' l-uffiċjali u, fil-każ ta' Fratellanza konnessa ma' knisja ta' Reliġjużi, wara li jkollu l-kunsens ta' l-Ordinarju propju tar-Reliġjużi.

L-uffiċjali jridu jkunu Fratelli professi għallinqas għal tliet snin konsekuttivi qabel l-għażla tagħhom.

Ma jistgħux jiġu eletti bhala uffiċċjali Fratelli li jkunu:

- a. naqsu b'mod gravi u ppruvat kontra l-Fratellanza tant li jkunu ttehdhu passi dixxiplinari kontra tagħhom; jew
- b. ta' kondotta mhux eżemplari kemm bhala Fratelli u kemm bhala lajċi nsara; jew
- ċ. tilfu l-fama tajba tagħhom fis-soċjeta'; jew
- d. jokkupaw xi uffiċċju ta' direzzjoni f'xi partit politiku, jew fil-Kunsill Lokali, jew f'xi każin tal-banda, jew f'xi każin ieħor jew f'xi soċjeta' oħra ta' natura ċivili.

11) L-Għażla ta' l-Uffiċjali

11.1 L-għażla tar-Rettur, tas-Segretarju u tat-Teżorier għandha ssir kull tliet snin. *Κορσολιτς*

Is-Segretarju jiehu hsieb javża, ta' l-anqas hmistax-il gurnata qabel, lill-Fratelli kollha u jgħarrafhom bil-gurnata, bil-hin u bil-post fejn ser isiru n-nominazzjonijiet u l-elezzjonijiet.

Tmint ijiem qabel id-data ta' l-elezzjonijiet tinzamm laqgħa għall-Fratelli kollha li fiha jsiru n-nominazzjonijiet għall-għażla ta' l-uffiċjali.

11.4 Kull Fratell, li jkollu l-kwalitajiet imsemmija fl-artiklu 10.6 u ma jkunx eskluż mill-artiklu 10.7, jista' jiġi nominat għal kull kariga ta' uffiċjal. Kull nominazzjoni jrid ikollha min jipproponiha u min jissekkondha, u trid tkun ukoll iffirmata mill-persuna li tkun qed tiġi nominata, bhala aċċettazzjoni. Is-Segretarju jiehu nota tan-nominazzjonijiet kollha li jsiru, qabel dawn jiġu ssiġillati, kif ukoll ta' l-ismijiet tal-Fratelli li jipproponu jew jissekkondaw kull nominazzjoni.

Fil-laqgħa li fiha jsiru l-elezzjonijiet, ir-Rettur, fil-preżenza tad-Direttur Spiritwali, jaqra n-nominazzjonijiet u ssir l-elezzjoni: l-ewwel għar-Rettur, imbagħad għas-Segretarju u għat-Teżorier. Isiru l-votazzjonijiet, l-ewwel għall-uffiċju ta' Rettur, imbagħad ta' Segretarju, imbagħad ta' Teżorier. Il-votazzjoni tkun sigrieta.

Fil-każ ta' l-elezzjoni għall-karigi ta' Rettur, Segretarju u Teżorier, jiġu meqjusa eletti dawk li jgħibu l-maġġoranza assoluta tal-voti validi. Wara votazzjoni li fiha ma tkunx intlaħqet din il-maġġoranza mitluba, il-persuna nominata li għib l-anqas voti tiġi eliminata u, fl-istess laqgħa, terġa' ssir elezzjoni oħra bejn il-persuni l-oħra nominati. Din il-proċedura tibqa' tiġi ripetuta sakemm wiehed minn dawk nominati għall-kariga rispettiva jgħib il-maġġoranza mitluba.

Fil-każ tal-elezzjoni tal-Konsulturi, jiġu meqjusa eletti dawk li jgħibu l-maġġoranza relattiva tal-voti validi.

Fil-każi kollha, f'każ ta' parità, jiġi elett il-Fratell li jkun aktar anzjan fil-professjoni, u f'każ ta' parità fis-snin ta' professjoni, dak li jkun l-aktar anzjan fl-età. Jekk jiġi elett xi hadd li jkun assenti mil-laqgħa, għandu jiġi mgharraf mir-Rettur jew mis-Segretarju bla telf ta' żmien.

Fil-każ ta' l-elezzjoni ta' l-uffiċjali kollha, meta għal xi kariga partikolari jkun hemm nominazzjoni wahda, il-persuna nominata tiġi kunsidrata eletta mingħajr il-hteġa li ssir l-elezzjoni għal dik il-kariga.

11.10 L-uffiċjali eletti jidhlu għall-qadi tal-kariga tagħhom wara li tinkiseb il-konferma ta' l-Arċisqof. In-notifika tintbagħhat mill-Fratellanza lill-Kurja bit-talba għall-approvazzjoni ta' l-Uffiċjali.

11.11 L-uffiċjali kollha jistgħu jiġu nominati u eletti għat-tieni darba, bl-istess proċedura ta' hawn fuq. Wara, ikunu jistgħu jergħu jintagħzlu għal xi uffiċċju wara waqfa ta' tliet snin.

11.12 F'każ li għal xi kariga ta' xi uffiċċjal ma jkunx hemm persuna oħra kwalifikata u nominata biex tidhol għaliha, fuq talba ta' għallinqas żewġ terzi (2/3) tal-Fratelli preżenti, biex l-uffiċċjal li jkun diga' qeda din il-kariga għal żewġ perijodi ta' tliet snin wara xulxin ikompli fiha, is-Segretarju għandu jressaq talba lill-Ordinarju biex dan l-uffiċċjal ikompli fil-kariga għal perijodu iehor biss ta' tliet snin.

11.13 Biex Fratelli ikun jista' jiehu em fil-laqgħa li fiha l-elezzjonijiet:

- i. irid ikun preżenti;
- ii. l-attenzenza tiegħu ma tkunx anqas minn 50 fil-mija tas-servizzi u laqgħat għal tul ta' sena żmien immedjament qabel id-data tal-gheluq tan-nominazzjonijiet;
- iii. ikun hallas il-kontribuzzjoni annwali ta' shubija.

11.14 Jekk xi membru tal-Kumitat jirriżenja, huwa għandu javza lis-Segretarju bil-miktub, biex imbagħad il-Kumitat ikun jista' jahtar persuna oħra minflok. Din il-hatra ssir bis-sistema tal-'co-option', iżda tkun tinhtieg ukoll il-konferma ta' l-Arcisqof.

12. Id-Dmirijiet u l-Jeddijiet tal-Imsehbini

12.1 L-imsehbini, kemm Fratelli u Membri Assoċjati, jieħdu sehem mill-ġid spiritwali, talb u indulġenzi, u jkollhom is-suffraġji wara mewthom.

Il-Fratelli, barra milli jieħdu sehem mill-ġid spiritwali, għandhom ukoll il-jedd li jilbsu l-konfratija jew libsa jew distintiv oħra determinati mir-Regolamenti Partikolari tal-Fratellanza, jieħdu

sehem fil-proċessjonijiet Ewkaristiċi u oħrajn u fil-laqgħat minn żmien għal żmien.

Biex jgħixu u jwettqu d-dmirijiet tagħhom ta' nsara u ta' Fratelli, għandhom ifittxu li jgħixu hajja nisranija eżemplari skond l-istat tal-hajja tagħhom u

- jieħdu sehem shih fl-Ewkaristija flimkien mal-Fratelli kollha fil-Hdud u fil-Festi determinati mid-Direttur Spiritwali, wara li jisma' l-parir tal-Kumitat;
- huwa b'dan is-sens ta' qima u devozzjoni li l-Fratelli jieħdu sehem fil-proċessjonijiet li jsiru fil-parroċċa;
- jattendu regolarment għal-laqgħat, sew ta' formazzjoni u sew ta' informazzjoni, li jsiru minn żmien għal żmien;
- mingħajr preġudizzju għal dak li jingħad fl-artiklu 12.4, iwettqu is-servizzi li l-Fratellanza li tagħha jkunu membri tkun obbligata twestaq, sew jekk dawn ikunu ġejjin mid-dmirijiet statutorji u mir-regolamenti partikolari tal-Fratellanza stess u sew jekk dawn ikunu ġejjin mill-htigijiet tal-hidma pastorali tal-parroċċa;
- jieħdu hsieb ikabbri l-ghaqda bejn il-Fratelli u bejn il-Fratellanzi. Dan għax jifhmu li l-aqwa xhieda li jistgħu jagħtu bhala nsara jagħtuha biss jekk ikunu f'ghaqda ma' huthom;
- ifittxu li l-bżonnijiet materjali u spiritwali ta' huthom il-Fratelli jkunu moqdija, l-aktar fil-mument diffiċli tal-hajja;
- jkunu attivi fil-hajja tal-komunita' li għall-ġid u li-żvilupp tagħha huma joffru t-talenti u l-kariżmi li bihom žejjinhom il-Mulej Alla.

Din id-dedikazzjoni tpoġġi fuq spallejn kull Fratell dmirijiet speċjali li huwa għandu jfittex li jwettaq. Minhabba f'hekk, Fratell m'għandux ikun membru shih f'izjed minn Fratellanza wahda. Iżda Fratell jista' jitlob li jkun membru assoċjat faktar minn Fratellanza wahda. Hekk jitqies li hu membru shih ta' Fratellanza

wahda u Fratell Assoċjat fil-Fratellanza l-oħra. Wiehed jiġi biss aċċettat bhala Fratell Assoċjat jekk ikun diġa' Fratell fi Fratellanza oħra. Bhala Fratell Assoċjat ikollu l-istess dmirijiet u drittijiet ta' Fratell hliet li ma jkollux dritt li jkun nominat jew li jieħu sehem fl-elezzjonijiet għall-għażla ta' l-Uffiċjali tal-Fratellanza. Fratellanza titlob kontribuzzjoni annwali għas-shubija mill-Fratelli Assoċjati kif determinata mir-Regolamenti Partikolari tal-Fratellanza.

13. Id-Dmirijiet tad-Direttur Spiritwali u ta' l-Uffiċjali

13.1 Id-Direttur Spiritwali hu , ex officio, membru tal-Fratellanza. Ir-rwol tiegħu hu ta' animazzjoni spiritwali tal-Fratellanza u ta' direzzjoni spiritwali tal-membri tagħha li jkunu jixtiquha. Id-Direttur Spiritwali għandu jipprepara u jattwa l-attivitajiet spiritwali u ta' formazzjoni għall-Fratellanza, flimkien mar-Rettur.

13.2 Ir-Rettur huwa l-mexxej u s-superjur tal-Fratellanza. Huwa responsabbli għat-tmexxija ġenerali tagħha. Hu dmir u dritt tiegħu li jsejjaħ u jippresiedi l-laqgħat kollha tal-Fratellanza; u jirrapprezentaha quddiem l-Awtoritajiet Ekkleżjaſtiċi u Ċivili. Għandu dmir jattendi għal-laqgħat tal-Fratellanzi li jissejju fil-parroċċa. Bħall-uffiċjali l-oħra kollha, huwa jmexxi l-ewwelnett bl-eżempju u l-imġieba u bil-harsien tal-Liġijiet u d-direttivi tal-Knisja, ta' l-Istatut u tar-Regolamenti Partikolari tal-Fratellanza. Huwa jgħasses dwar il-harsien ta' l-Istatut u tar-Regolamenti Partikolari u li l-uffiċjali l-oħra u l-Fratelli jaqdu dmirijietom kif jixraq. F'każ ta' nuqqas serju kontra l-Istatut jew kontra r-Regolamenti Partikolari huwa jikkonsulta ruħu ma' l-uffiċjali l-oħra, mad-Direttur Spiritwali u mal-Kappillan biex jittiehdu r-rimedji meħtieġa. Huwa dmir tar-Rettur li jara li Laqgħat u s-servizzi kollha tal-Fratellanza jimxu sewwa. Huwa jiffirma l-minuti tal-laqgħat wara li dawn jiġu approvati mill-Fratelli preżenti għal-laqgħa.

13.3 Hu dmir tas-Segretarju li jattendi l-laqgħat kollha tal-Fratellanza, jieħu hsieb inizzel il-minuti ta' dak li jintqal u jzomm ordnati tajjeb id-dokumenti u l-korrispondenza kollha. Għandu jassigura li dawn jintrefgħu f'post jinqafel fl-Uffiċċju Parrokċjali, jew fis-Sede tal-Fratellanza. Huwa għandu d-dover li - flimkien mar-Rettur - jattendi għal-laqgħat tal-Fratellanzi li jissejju fil-parroċċa. Is-Segretarju għandu dmir li jwassal kull korrispondenza li tasal għandu lir-Rettur fl-iqsar żmien possibbli. Kull sena jhejji rapport dwar il-hidma tal-Fratellanza. Wara li dan ir-rapport jinqara lill-Fratelli u jiġi approvat, is-Segretarju għandu jgħaddi kopja tiegħu lis-Segretarju tal-Kunsill Pastoral Parrokċjali u lid-Delegati ta' l-Arċisqof fis-Segretarjati "Għal-Lajċi" u "Għall-Hajja u Hidma fil-Parroċċi". Is-Segretarju għandu jzomm lista aġġornata tal-Fratelli bl-isem, il-kunjom, in-numru tal-Karta tal-Identità, l-indirizz, id-data tal-vestizzjoni u xi dettalji oħra meħtieġa. Iżomm ukoll lista tal-Fratelli li jmutu u ta' dawk li jkunu dixxiplinati mill-Fratellanza. Għandu wkoll jieħu hsieb li jsiru - bla telf ta' żmien - is-suffraġji għall-Fratell li jmut.

It-Teżorier hu responsabbli għall-ġid kollu, mobbli u mmobbli tal-Fratellanza. (Dwar l-amministrazzjoni tal-ġid tal-Fratellanza, ara sezzjoni 14). Huwa wkoll fid-dmir li jiġbor regolament il-kontribuzzjoni annwali ta' shubija tal-Fratelli skond kif din tkun stipulata mir-Regolamenti Partikolari tal-Fratellanza. Huwa dmir tat-Teżorier li jzomm inventarju ta' l-oġġetti u l-ġid li jappartjenu lill-Fratellanza. Hliet għall-kontijiet bankarji permessi skond id-direttivi ta' l-Uffiċċju Djoċesan ta' l-Amministrazzjoni, l-oġġetti u l-ġid mobbli tal-Fratellanza għandhom jinżammu f'postijiet ekkleżjaſtiċi. Ma jista' jislef l-ebda oġġett mingħajr il-permess tar-Rettur wara li dan jikkonsulta ruħu mal-Kappillan jew mas-Superjur tal-knisja ta' Reliġjużi rispettivament, u dan biss għall-iqsar żmien meħtieġ u b'riċevuta ffirmata minn min ikun issellef l-oġġett jew oġġetti. Kull sena jhejji rapport finanzjarju. Wara li dan

ir-rapport jiġi approvat fil-laqgħa ġenerali, kopja tiegħu għandha tintbagħat lill-Kunsill Ekonomiku Parrokkjali u oħra lis-Segretarju Amministrattiv tal-Kurja għar-reviżjoni. Huwa għandu wkoll iżomm reġistri finanzjarji skond is-sistema finanzjarja tal-parroċċa u ta' l-Uffiċċju Djoċesan ta' l-Amministrazzjoni. Fihom għandu jniżżel id-dhul u l-hruġ, b'informazzjoni ta' minn fejn ġew u fejn marru l-flus. Ma jista' jagħmel l-ebda hlas li jaqbeż il-Lm50 min jeddu. Ikun sewwa li mill-flus tal-Fratellanza, wara l-laqgħa ġenerali u bl-approvazzjoni tagħha tinghata għajnuna għall-fond tal-karita' jew fondi oħra tal-parroċċa.

L-uffiċjali huma marbuta li jzommu sigriet mal-barranin dwar dak li jingħad, li jiġi ordnat, li jiġi ppjanat u li jasal għand il-Fratellanza. Id-dokumenti kollha - inkluż il-ktieb tal-minuti - jistgħu jintwerew biss lil xi Fratelli; biex jarahom haddiehor ikun hemm bżonn il-permess bil-miktub tar-Rettur u tad-Direttur Spiritwali.

Fi tmiem il-kariga tiegħu, kull uffiċjal għandu fi żmien ġimgħa jgħaddi lis-suċċessur il-kotba, ir-reġistri u d-dokumenti tal-Fratellanza li jkun f'idejh, ordnati u aġġornati.

14. L-Amministrazzjoni tal-Ġid tal-Fratellanza

14.1 L-amministrazzjoni finanzjarja tal-Fratellanza mwaqqfa f'Parroċċa moqdiya mill-kleru djoċesan tidhol fl-amministrazzjoni ġenerali tal-parroċċa, għalkemm kull Fratellanza jkollha kont għaliha u Teżorier għaliha.

L-inventarju tal-Fratellanza għandu jkun mogħti wkoll lill-Kappillan bhala l-Amministratur tal-ġid tal-parroċċa fisem l-Arcisqof; u kopja oħra tiegħu għandha tinghata lill-Kanċellerija tal-Kurja biex tinzamm fl-Arkivju.

Bla preġudizzju għal dak li jingħad fl-artiklu 14.3.2, l-amministrazzjoni tal-Legati annessi ma' Fratellanza tkun ċentralizzata jew fuq livell djoċesan fl-Uffiċċju Djoċesan ta' l-Amministrazzjoni jew fuq livell parrokkjali fl-Uffiċċju Parrokkjali ta' l-Amministrazzjoni.

14.3.1 L-amministrazzjoni tal-Legati annessi ma' Fratellanzi mwaqqfa f'parroċċi moqdiya mill-kleru djoċesan hija ċentralizzata fl-Uffiċċju Djoċesan ta' l-Amministrazzjoni. L-istess uffiċċju jista', għal żmien determinat minnu, jafda din l-amministrazzjoni tal-Legati annessi ma' dawn il-Fratellanzi lill-Uffiċċju Parrokkjali ta' l-Amministrazzjoni ta' dik il-parroċċa.

14.3.2 L-amministrazzjoni tal-Legati annessi ma' Fratellanzi indipendenti minn Parroċċi moqdiya mill-kleru djoċesan jew imwaqqfa fi knejjes tar-Reliġjużi ssir skond direttivi mogħtija mill-Kunsill Rappreżentattiv Djoċesan.

15. Il-Laqgħat tal-Fratellanza

15.1 Hemm tliet għamliet ta' laqgħat tal-Fratellanza:

- a. Il-Laqgħa ta' l-Uffiċjali;
- b. Il-Laqgħa tal-Fratelli;
- ċ. Il-Laqgħa ta' Formazzjoni għall-Fratelli.

16. Il-Laqgħat ta' l-Uffiċjali

16.1 Il-Laqgħa ta' l-Uffiċjali tissejjah mir-Rettur darba kull xahrejn u kull meta fil-fehma tiegħu din tkun mitduba mill-htigijiet tal-Fratellanza. Il-Kappillan jew id-Direttur Spiritwali jistgħu wkoll jitolbu li ssir din il-laqgħa.

16.2 L-uffiċjali kollha huma fid-dmir li jattendu għal din il-laqgħa. Nofs l-uffiċjali u wiehed ikunu biżżejjed biex ikun hemm kworum.

Il-minuti u d-deċiżjonijiet ta' din il-laqgħa jinżammu fi ktieb għalihom u jkunu aċċessibbli għad-Direttur Spiritwali, l-Uffiċċjali u l-Kappillan. Dawn huma fid-dmir li jharsu s-sigriet dwarhom ma' min mhux Fratell.

Id-deċiżjonijiet ta' din il-laqgħa jitressqu fil-Laqgħa tal-Fratelli kollha meta:

- a. jintalbu tibdiliet fir-Regolamenti Partikolari tal-Fratellanza;
- b. tiġi deċiżja nefqa ta' aktar minn Lm 100;
- ċ. tiġi deċiżja t-tkeċċija ta' xi Fratell;
- d. tittehed deċiżjoni li tolqot il-ġid u d-drawwiet tal-Fratellanza jew ir-relazzjonijiet ma' Fratellanzi oħra.

Il-Laqgħa tal-Fratelli

Il-Laqgħa tal-Fratelli (jew Laqgħa Ġenerali) hija laqgħa għall-Fratelli kollha u tkun msejja minn żmien għal żmien, iżda ta' l-inqas darba fis-sena, biex bħal ahwa:

- i. il-Fratelli jkollhom tagħrif dwar il-Fratellanza u l-andament tagħha;
- ii. il-Fratelli jiddeċiedu fuq kull ma' għandu x'jaqsam mal-Fratellanza.

Ir-Rettur għandu d-dmir li jsejjah din il-laqgħa wkoll meta ssirlu talba bil-miktub minn kwart tal-Fratelli professi. F'din it-talba għandhom jiġu spjegati r-raġunijiet għaliex tkun qegħda ssir it-talba.

Il-kworum għal din il-laqgħa jkun ta' kwart u wiehed tan-numru tal-Fratelli. Jekk dan in-numru ma jkunx preżenti għall-bidu tal-laqgħa, il-laqgħa tibda kwarta wara bin-numru preżenti basta dan ma jkunx ta' inqas minn wiehed minn kull sitta mill-Fratelli. L-avviż tal-laqgħa għandu jintbagħat mis-Segretarju mill-inqas tmint

ijiem qabel; fl-avviż għandhom ikunu indikati s-suġġetti li se jiġu diskussi fil-laqgħa.

Il-laqgħa titmexxa bl-ordni u d-dixxiplina. Il-Fratelli kollha għandhom id-dritt li jikkellmu u jagħmlu proposti fuq dak li jkun hemm fl-aġenda. Deċiżjonijiet jistgħu jittiehdu biss fuq il-materji mnizzla fl-aġenda.

Kull proposta preżentata minn Fratell trid tkun sekondata minn Fratell iehor biex tiġi aċċettata u diskussa.

Is-Segretarju jzomm il-minuti ta' dak li jingħad u jiġi deċiż; dawn jiġu moqrija u approvati fil-laqgħa ta' wara u ffirmati mir-Rettur u s-Segretarju.

Id-deċiżjonijiet jittiehdu b'vot miftuh u jgħaddu b'maġġoranza sempliċi. Vot sigriet għandu jinżamm jekk jintalab minn kwart u wiehed tal-Fratelli preżenti għal-laqgħa.

4. T.8 Huwa dmir tal-Fratelli kollha li jkunu prudenti fil-kliem u fl-imġiba waqt il-laqgħat biex ma jwegġġu lil hadd. Qabel ma jibda jikkellem, kull Fratell għandu jkollu l-permess tar-Rettur jew ta' min ikun qiegħed imexxi l-laqgħa.

Ir-Rettur għandu d-dritt u d-dmir li jwiddeb lil min ikun qed jonqos minn dmiru, waqt u barra mil-laqgħa; skond il-gravita' tal-każ huwa jista' jneħhi d-dritt tal-vot jew ikeċċi mil-laqgħa lil min ikun qiegħed iġib ruhu hażin.

17.10 Huwa dritt tal-laqgħa tal-Fratelli li tid-dixxiplina lill-Fratell li bil-kliem jew bl-imġiba tiegħu jmur kontra d-dispożizzjonijiet ta' l-Awtoritajiet Ekleżjastiċi jew li jonqos minn dmiru lejn il-Fratellanza, b'imġiba hażina, b'nuqqas ta' qadi ta' terz tas-servizzi

tal-Fratellanza minghajr raġuni valida jew b'xi azzjoni ohra ta' hsara imqar morali lill-Fratellanza.

17.11 Il-laqgħa tal-Fratelli thaddem dan id-dritt jekk il-Fratell, wara li jkun imwissi, jibqa' fi-istess nuqqas jew imġieba hażina jew ma jirreparax għall-hsara li jkun għamel.

17.12 F'dan il-każ, il-Fratell għandu jingħata ċ-ċans li jitkellem hu personalment halli jispjega l-imġieba tiegħu.

17.13 F'kull każ, id-deċiżjonijiet tal-laqgħa tal-Fratelli huma inappellabbli hliet quddiem l-Awtorita' Ekkleżjastika kompetenti.

Il-Laqgħa ta' Formazzjoni

Il-Laqgħa ta' Formazzjoni għall-Fratelli tkun organizzata skond programm imfassal mir-Rettur, bi ftehim mad-Direttur Spiritwali, biex il-Fratelli jkollhom esperjenzi ta' spiritwalita', ta' tagħlim u ta' fraternita'.

18 Ir-Rettur, bi ftehim mad-Direttur Spiritwali, għandu d-dmir li jsejjah din il-laqgħa darba kull xahrejn.

Il-formazzjoni li tingħata f'dawn il-laqgħat għandha tkun fil-linji definiti f'Appendiċi I anness ma' dan l-Istatut.

19. Sehem il-Fratellanza fil-Parroċċa

19.1 Il-Fratellanza hija għaqda ta' adulti Nsara li jiehdu sehem attiv fil-hajja parrokkjali.

19.2 Bis-sejha u l-hidmiet partikolari tagħha, il-Fratellanza hija għana u ġid għall-parroċċa.

19.3 Permezz ta' laqgħat ta' tagħlim u ta' formazzjoni, il-Fratelli jagħrfu aħjar il-Kelma ta' Alla u l-applikazzjoni tagħha fil-hajja ta' kuljum.

19.4 Bis-sehem tagħhom fiċ-ċelebrazzjoni ta' l-Ewkaristija u fit-talb pubbliku, il-Fratelli jagħtu qima lil Alla; din il-qima juruha wkoll meta jipparteċipaw fi proċessjonijiet u f'ċelebrazzjonijiet ohra bl-istess spirtu ta' qima, mhabba u devozzjoni.

19.5 Għaliex huma Fratelli, jiġifieri ahwa ta' xulxin, u għalhekk jiehdu hsieb il-ġid materjali u spiritwali ta' xulxin, il-Fratelli jaqdu lil xulxin b'imhabba nisranija.

19.6 L-għaqda bejn il-Fratelli fil-Fratellanza u bejn il-Fratellanzi tal-parroċċa hija xhieda li l-Mulej huwa f'nofshom u magħhom. Hija din l-imhabba lejn xulxin li tiġbed nies ġodda biex isiru Fratelli.

19.7 Biex Fratellanza tkun rappreżentata fil-Kunsill Pastoral Parrokkjali (KPP), trid tiġi rikonoxxuta bhala wahda mill-Għaqdiet fi hdanha li l-parroċċa tagħraf bhala parrokkjali. Din ir-rappreżentanza hi regolata mill-Istatut tal-Kunsilli Pastoral Parrokkjali, u għal dan il-ghan ir-Rettur hu meqjus bhala l-"Ko-ordinatur tal-Għaqda" (Fejn f'Parroċċa hi mwaqqfa l-Kummissjoni Parrokkjali Fratellanzi (KPFR), ir-rappreżentanza fil-KPP tkun f'isem il-KPFR kif definit f'Appendiċi III anness ma' dan l-Istatut.)

19.8 Bhala għaqda tal-fidili (prinċipalment lajċi) adulti fil-parroċċa, il-Fratellanza tfitteż li tahdem id f'id ma' l-Għaqdiet l-ohra tal-parroċċa biex jintlahqu l-ghanijiet pastorali tal-parroċċa u ta' l-Arċidjoċesi.

Għaliex il-Fratellanza ma għandha tagħmel xejn li jfixkel jew itellef il-hidma flimkien fil-parroċċa u tkun lesta li toqgħod għall-

prijoritajiet pastorali parrokkjali, hija essenzjali l-kooperazzjoni mal-Kappillan u l-kleru.

19.10 Jekk, fil-ġudizzju ta' l-Awtorita' Djoċesana, il-Fratellanza ma tkunx tgħix is-sejha tagħha jew ma jkollhiex Fratelli biżżejjed biex taqdi d-dmirijiet tagħha jew tonqos almenu għal tliet snin shah milli twettaq id-dmirijiet tagħha jew tmur gravament kontra d-dispożizzjonijiet ta' l-Awtoritajiet Ekkleżjastiċi, hija tiġi soppressa u l-propjeta' tagħha kollha tghaddi f'idejn il-parroċċa.

19.11 Il-Kollaborazzjoni bejn il-Fratellanzi

19.11 Il-preżenza ta' aktar minn Fratellanza waħda f'Parroċċa u l-eżistenza ta' Fratellanzi li jhaddnu l-istess Sejha, joffru opportunita' ta' kollaborazzjoni bejn il-Fratellanzi fuq livell parrokkjali, fuq livell ta' Unita' Pastorali jew fuq livell djoċesan.

Il-kollaborazzjoni bejn għadd ta' Fratellanzi flimkien hi regolata permezz ta' Appendiċi III anness ma' dan l-Istatut Bażiku, kif ukoll permezz tar-Regolamenti Partikolari ta' kull Fratellanza.

21. Statut tal-Fratellanza

21.1 Fratellanza għandha jkollha Statut li:

- i) jiddefinixxi t-twaqqif tal-Fratellanza bhala assoċjazzjoni ta' dritt pubbliku tal-fidili Nsara animati mill-Ispirtu biex ifahhru lill-Mulej permezz ta' Ġesu';
- ii) u jirrikonoxxi dan l-Istatut Bażiku bhala l-istatut tal-Fratellanza.

21.2 L-Istatut tal-Fratellanza jidhol fis-sehh meta jiġi approvat mill-Arċisqof. Kull tibdil fl-Istatut irid ukoll jiġi sottopost għall-approvazzjoni ta' l-Arċisqof, u jibda jghodd biss wara li jkollu din l-approvazzjoni.

22. Regolamenti Partikolari tal-Fratellanza

22.1 Fratellanza għandha tkun immexxija wkoll permezz ta' Regolamenti Partikolari tal-Fratellanza. Fir-Regolamenti Partikolari, il-Fratellanza tista' żżid artikli tagħha jew regolamenti partikolari għaliha biex ikunu mfissra ahjar is-sejha, il-karatteristiċi u d-dmirijiet tagħha. Imma dawn l-artikli u r-regolamenti hekk miżjudin ma jistgħu bl-ebda mod imorru kontra dak li hemm fl-Istatut Bażiku għall-Fratellanzi.

Ir-Regolamenti Partikolari tal-Fratellanza jidhlu fis-sehh meta jiġu approvati mill-Arċisqof. Kull tibdil fir-regolamenti jrid ukoll jiġi sottopost għall-approvazzjoni ta' l-Arċisqof, u jibda jghodd biss wara li jkollu din l-approvazzjoni.

Dokumenti annessi ma' l-Istatut Bażiku

Id-Dokumenti annessi bhala Appendiċi ma' dan l-Istatut Bażiku għandhom jitqiesu bhala parti integra miegħu.

Emendi għall-Istatut Bażiku għall-Fratellanzi

Dan l-Istatut Bażiku għall-Fratellanzi hu approvat mill-Awtoritajiet Ekkleżjastiċi ta' l-Arċidjoċesi ta' Malta u jista' jiġi emendat biss mill-istess Awtoritajiet Ekkleżjastiċi.